

แนวทางการพัฒนาโครงข่ายและที่ตั้งตลาดผักและผลไม้
ที่สอดคล้องกับพื้นที่ผลิตในภาคใต้ของประเทศไทย

นางสาวจอมขวัญ นาคฤทธิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางแผนภาค ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-13-0248-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT GUIDELINES FOR THE NETWORK AND LOCATION OF VEGETABLE AND FRUIT
MARKETS IN ACCORDANCE WITH THE PRODUCTION AREA OF SOUTHERN THAILAND

Miss Jomkhwan Nakarit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban and Regional Planning in Regional Planning

Department of Urban and Regional Planning

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-13-0248-7

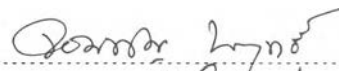
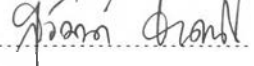
จอมขวัญ นาคฤทธิ์ : แนวทางการพัฒนาโครงข่ายและที่ตั้งตลาดผักและผลไม้ที่สอดคล้องกับพื้นที่ผลิตในภาคใต้ของประเทศไทย. (DEVELOPMENT GUIDELINES FOR THE NETWORK AND LOCATION OF VEGETABLE AND FRUIT MARKETS IN ACCORDANCE WITH THE PRODUCTION AREA OF SOUTHERN THAILAND) อ. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. สุวัฒนา ธาดานิติ, 250 หน้า. ISBN 974-13-0248-7.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาโครงข่ายและที่ตั้งตลาดผักและผลไม้ที่สอดคล้องกับพื้นที่ผลิตในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ โดยได้ศึกษาทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งกิจกรรมทางการเกษตร การเลือกที่ตั้งเพื่อลดค่าขนส่ง จุดอ่อนของผลผลิตทางการเกษตร การตลาด การเกษตรและการแบ่งระดับตลาดการเกษตร เพื่อนำมากำหนดกรอบความคิดในการศึกษา

การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ ประเด็นที่เกี่ยวกับการผลิตผักและผลไม้ และประเด็นที่เกี่ยวกับการตลาดผักและผลไม้ โดยประเด็นแรกศึกษาเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของการผลิตพืชผักผลไม้ที่มีความสำคัญเชิงการค้าและรวมถึงศักยภาพและการกระจายของแหล่งผลิต ส่วนประเด็นที่เกี่ยวกับการตลาดนั้นแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การตลาดระดับท้องถิ่น และการตลาดระดับภูมิภาค โดยศึกษาการไหลเวียนของผักผลไม้ระหว่างภาคใต้กับภูมิภาคอื่นๆ และภายในภูมิภาคเอง การวิเคราะห์ใช้วิธีการทับซ้อน (Overlay) โดยมีปัจจัยที่สำคัญต่อการเกิดขึ้นของโครงข่ายตลาด คือ การกระจายของแหล่งผลิต การไหลเวียนของผลผลิต เส้นทางการคมนาคม และการกระจายชุมชนศูนย์กลางด้านการค้าและบริการ

ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า ตลาดผักผลไม้ระดับภูมิภาคของภาคใต้ที่มีความสำคัญอยู่ในอำเภอหาดใหญ่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอหลังสวน อำเภอสุโขทัย ส่วนตลาดผักผลไม้ระดับท้องถิ่นที่มีความสำคัญอยู่ใน อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอเมืองตรัง และอำเภอเมืองยะลา ขอบเขตการให้บริการของตลาดที่เกษตรกรนำผลผลิตเข้ามาขายอยู่ในระยะ 50 กิโลเมตร แต่ถ้าคนกลางเป็นผู้ดำเนินการแล้วระยะทางการให้บริการของตลาดจะกว้างไกลขึ้น ในพื้นที่ผลิตที่อยู่นอกรัศมีบริการควรจัดตั้งตลาดชั่วคราวเป็นสถานที่รวบรวมผลผลิตให้เกษตรกรเพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย ส่วนแหล่งตลาดผักผลไม้ที่มีความสำคัญในระดับภูมิภาคควรได้รับการสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับบทบาทของตลาดแต่ละแห่ง

ภาควิชา.....การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา.....การวางแผนภาค.....
ปีการศึกษา.....2543.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4074113625 : MAJOR REGIONAL PLANNING

KEYWORD : LOCATION / NETWORK / VEGETABLE AND FRUIT / WHOLESALE MARKET

JOMKHWAN NAKARIT : DEVELOPMENT GUIDELINES FOR THE NETWORK AND LOCATION OF VEGETABLE AND FRUIT MARKETS IN ACCORDANCE WITH THE PRODUCTION AREA OF SOUTHERN THAILAND. THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR DR. SUWATTANA THADANITI, 250 pp. ISBN 974-13-0248-7

This study aimed to search for development guidelines for the network and location of vegetable and fruit markets in accordance with the production area in 14 southern provinces. Theories and concepts of location of agricultural activities, economies of transport cost, weakness of agricultural product, agricultural marketing and the gradation of agricultural markets were investigated in order to set up the conceptual framework.

The study covered 2 major areas, namely vegetable and fruit production, and vegetable and fruit marketing. The former area was investigated to observe changes in the commercial production of main vegetable and fruit as well as to find out about the potential and distribution of production areas. The latter area was divided into local marketing and regional marketing. The interregional and intra regional flows of vegetable and fruits were examined. Data were analyzed by overlaying findings about major factors of market network development. Those factors were the distribution of production areas, product flows, transportation routes and distribution of trade and service centers.

The results of the analysis indicated that the significant regional vegetable and fruit markets are in the South were located in Had Yai District, the Muang District of Nakhon Si Thammarat, Lang Suan District and Su-ngai Kolok District. Additionally, the significant local vegetable and fruit markets were located in the Muang District of Surat Thani, Trang and Yala provinces. A market range was set within 50 kilometers for the product transportation operated by agriculturalists and beyond that distance by middlemen. In production area beyond the market range, the periodic market should be organized rather than permanent one to provide the product collection place for agriculturalist to reduce their cost. For the significant regional vegetable and fruit market, it should be provided the suitable marketing facilities according to its function.

Department ... Regional and Urban Planning
Major ... Regional Planning
Academic Year ... 2000

Student's signature Jomkhan Nakarit
Advisor's signature Suwattana Thadaniti
Co-advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผศ.ดร. สุวัฒนา ธาดานิติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยมาตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำปรึกษาและความอบอุ่นใจที่ศิษย์ได้รับเสมอมา จึงขอขอบพระคุณอาจารย์มา ณ ที่นี้ด้วย รวมทั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.ดารณี ถวิลพิพัฒน์กุล ผศ.ชัยชนะ แสงสว่าง และคุณดวงใจ ช.บุญพันธ์ หัวหน้าสำนักงานจังหวัดพัทลุง ที่ได้กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการวางแผนภาคและเมืองที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางวิชาการให้แก่ผู้ศึกษามาโดยตลอด ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยสำหรับทุนอุดหนุนการวิจัยที่ช่วยอำนวยความสะดวกส่วนหนึ่งในการวิจัย

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณบุคคลสำคัญสูงสุดในชีวิต ซึ่งเป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการศึกษาค้นคว้าอย่างแท้จริง คุณพ่อและคุณแม่ สำหรับความรักและความห่วงใยที่เสมือนพลังชีวิตอันอบอุ่นเสมอสำหรับลูกแม้เวลาที่เหน็ดเหนื่อยและท้อแท้ รวมทั้งทุนทรัพย์ตลอดระยะเวลาในการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนจนสมาชิกในครอบครัวอันเป็นที่รัก ขอกราบขอบพระคุณ คุณตา คุณยาย และคุณย่า ทั้งคุณน้า ทุกๆ คน สำหรับกำลังใจ คำอวยพร และการสนับสนุนแก่หลานตลอดมา โดยเฉพาะน้ำเกษม สำหรับการสำรวจภาคสนามที่มีความสำคัญยิ่งต่อการศึกษา ขอขอบคุณ ปิ่น น้องสาวที่รัก จักร วุฒิและคม น้องรัก สำหรับกำลังใจ คำปลอบใจ แรงบันดาลใจ และความช่วยเหลือทุกอย่าง อย่างแก่ที่เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณนักวิชาการเกษตรและเจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ข้อมูลสถิติต่างๆ รวมทั้งข้อมูลสภาพทั่วไปจากการสนทนาอันเป็นประโยชน์ต่อหัวข้อศึกษา ดังมีรายนามต่อไปนี้

คุณเจริญ เจษฎาพงศ์ เกษตรจังหวัดพัทลุง

คุณพชร ศรีสวัสดิ์ เกษตรจังหวัดชุมพร

คุณเหมวงศ์ ประกอบบุญ หัวหน้าฝ่ายบริหาร สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร

คุณสุภาพ สุวรรณรัตน์ หัวหน้าฝ่ายแผนงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง

คุณภักดี ประพฤติดี หัวหน้าฝ่ายป้องกันและกำจัดศัตรูพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส

คุณสุขุม ทวีสุวรรณ เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอสุโขทัย สำนักงานเกษตรอำเภอสุโขทัย

คุณสุพิศ จิตรภักดี เจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนงานและติดตามประเมินผล สำนักงานส่งเสริมเกษตรภาคใต้

รวมถึงเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือให้การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณเกษตรกรทุกท่าน คุณลุงหมาด สวัสดิภาพ ผู้ค้าส่งจากตลาดต่างๆ และผู้ซื้อที่สละเวลาให้ข้อมูลและรายละเอียดที่เป็นประโยชน์และจำเป็นยิ่งต่อการศึกษา

ขอขอบคุณครอบครัวสิงหาโร สำหรับที่พักและความช่วยเหลือในการสำรวจภาคสนาม คุณกุลยา และคุณแสงจันทร์ สำหรับความช่วยเหลือในการจัดทำหนังสือขออนุเคราะห์ข้อมูลและระเบียบการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด พี่หม่วย พี่อ้อฟ พี่ปึก พี่กบ อี๊ด เจียบ และน้องเกด สำหรับความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือต่างๆ และแง่คิดที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณอุปสรรคและความยากลำบากทั้งหมดในการศึกษาครั้งนี้ที่ให้ประสบการณ์อันมีค่าและโอกาสในการเรียนรู้ ให้ต่อสู้และอดทน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญแผนที่.....	ฌ
สารบัญแผนภูมิ.....	ด
สารบัญแผนภาพ.....	ต
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	3
1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.5 ขั้นตอนและวิธีการศึกษา.....	4
1.6 คำจำกัดความ.....	5
1.7 แหล่งข้อมูล.....	7
1.8 ข้อตกลงร่วมกันในการศึกษา.....	8
1.9 ข้อจำกัดในการศึกษา.....	9
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	9
2.1 ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านเกษตรกรรม.....	9
2.2 ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง.....	14
2.3 ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับตลาดสินค้าเกษตร.....	19
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ภาคใต้ของรัฐเกี่ยวกับการผลิตทางการเกษตร.....	31
2.5 กรอบความคิดในการศึกษา.....	32
บทที่ 3 สภาพทั่วไปของภาคใต้และการกระจายตัวของพื้นที่ผลิตและปริมาณผลผลิต ผักและผลไม้.....	35
3.1 สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา.....	35
3.1.1 ลักษณะทางกายภาพ.....	35

3.1.1.1	ขนาดและที่ตั้ง.....	35
3.1.1.2	ลักษณะภูมิประเทศ.....	36
3.1.1.3	ลักษณะภูมิอากาศ.....	36
3.1.2	ทรัพยากรธรรมชาติ.....	37
3.1.2.1	ป่าไม้.....	37
3.1.2.2	แร่ธาตุ.....	39
3.1.2.3	น้ำ.....	39
3.1.2.3.1	ลุ่มน้ำทิศตะวันออกไหลลงสู่อ่าวไทย.....	39
3.1.2.3.2	ลุ่มน้ำทิศตะวันตกไหลลงสู่ทะเลอันดามัน.....	40
3.1.2.3.3	ลุ่มน้ำทางใต้ตอนล่างไหลลงสู่ทะเลจีนใต้.....	40
3.1.2.4	ดิน.....	41
3.1.2.4.1	บริเวณที่เป็นหาดทรายและสันทราย.....	42
3.1.2.4.2	บริเวณแอ่งที่ลุ่มระหว่างสันทราย.....	42
3.1.2.4.3	บริเวณที่ราบน้ำทะเลท่วมถึง.....	42
3.1.2.4.4	บริเวณที่ราบลุ่มน้ำทะเลเคยท่วมถึง.....	43
3.1.2.4.5	บริเวณที่ราบตะกอนลำนน้ำ.....	43
3.1.2.4.6	สันดินริมน้ำ.....	44
3.1.2.4.7	บริเวณพื้นผิวที่เหลื่อมค้ำจากการกัดกร่อน.....	44
3.1.3	ลักษณะทางเศรษฐกิจ.....	44
3.1.4	ลักษณะทางสังคม.....	48
3.1.4.1	การปกครอง.....	48
3.1.4.2	ประชากร.....	49
3.1.4.2.1	การกระจายตัว.....	49
3.1.4.2.2	ความหนาแน่นประชากร.....	49
3.1.5	โครงข่ายการคมนาคม.....	53
3.1.5.1	ทางรถยนต์.....	53
3.1.5.1.1	ทางหลวงแผ่นดินสายประธานระหว่างภาค.....	55
3.1.5.1.2	ทางหลวงแผ่นดินสายประธานของภาค.....	55
3.1.5.1.3	ทางหลวงแผ่นดินสายรอง.....	55

3.1.5.2	ทางรถไฟ.....	58
3.1.5.3	ทางอากาศ.....	59
3.1.5.4	ทางน้ำ.....	59
3.1.6	การสาธารณสุขปศุสัตว์.....	59
3.1.7	การศึกษาและสาธารณสุข.....	60
3.1.8	ลักษณะการทำเกษตรกรรมเพาะปลูก.....	60
3.1.8.1	การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเพาะปลูกในภาคใต้.....	60
3.1.8.2	การจัดหาน้ำเพื่อการเพาะปลูก.....	63
3.1.8.3	การใช้ปุ๋ยเคมีและยาปราบศัตรูพืชในพื้นที่เพาะปลูก.....	65
3.1.8.4	การใช้อุปกรณ์การขนส่งเพื่อการเกษตร.....	65
3.1.8.5	แหล่งเงินทุนและหนี้สินของเกษตรกร.....	69
3.2	สภาพทั่วไปของการผลิตผักและผลไม้และปริมาณผลผลิตที่สำคัญ.....	71
3.2.1	การกระจายของพื้นที่เพาะปลูก.....	71
3.2.1.1	การกระจายตัวของพื้นที่ปลูกพืชผักและไม้ดอกไม้	
	ไม้ประดับและพื้นที่ปลูกพืชยืนต้น.....	71
3.2.1.1.1	พื้นที่ปลูกพืชผักและไม้ดอกไม้ประดับ.....	71
3.2.1.1.2	พื้นที่ปลูกพืชยืนต้น.....	78
3.2.1.2	สัดส่วนและความหนาแน่นของพื้นที่ปลูกพืชผักและ	
	ไม้ดอกไม้ประดับและพื้นที่ปลูกพืชยืนต้น.....	78
3.2.1.2.1	พื้นที่ปลูกพืชผักและไม้ดอกไม้ประดับ.....	78
3.2.1.2.2	พื้นที่ปลูกพืชยืนต้น.....	83
3.2.1.3	การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ปลูกพืชผักและไม้ดอกไม้	
	ไม้ประดับและพื้นที่ปลูกพืชยืนต้น.....	83
3.2.1.3.1	พื้นที่ปลูกพืชผักและไม้ดอกไม้ประดับ.....	83
3.2.1.3.2	พื้นที่ปลูกพืชยืนต้น.....	83
3.2.2	ผลผลิตและแหล่งเพาะปลูกพืชผักผลไม้ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ	
	ในภาคใต้.....	85
3.2.2.1	ปริมาณผลผลิตของพืชผักที่สำคัญทางเศรษฐกิจ.....	85
3.2.2.2	การกระจายของพื้นที่ปลูกพืชผักที่สำคัญทางเศรษฐกิจ.....	88

3.2.2.3 ปริมาณผลผลิตของผลไม้ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ.....	91
3.2.2.4 การกระจายของพื้นที่ปลูกผลไม้ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ.....	95
บทที่ 4 การตลาดผักและผลไม้ในภาคใต้และแหล่งรวบรวมและกระจายผลผลิตที่สำคัญ.....	101
4.1 รายได้จากการผลิตพืชผักและผลไม้ที่สำคัญทางเศรษฐกิจในภาคใต้.....	101
4.2 การไหลเวียนของสินค้าผักผลไม้ระหว่างภาคใต้กับภูมิภาคอื่นๆ.....	102
4.3 การไหลเวียนของสินค้าผักผลไม้ภายในภาค.....	105
4.3.1 ผักผลไม้จากจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้ที่เข้าสู่หาดใหญ่ปี พ.ศ. 2539.....	105
4.3.2 ผักผลไม้จากหาดใหญ่ที่ออกไปยังจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2539.....	108
4.3.3 ผักผลไม้จากจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้ที่เข้าสู่หาดใหญ่ปี พ.ศ. 2542.....	108
4.3.4 ผักผลไม้จากหาดใหญ่ที่ออกไปยังจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2542.....	108
4.4 ขั้นตอนการกระจายสินค้าผักผลไม้ตามวิธีการตลาด.....	114
4.4.1 จังหวัดพัทลุง.....	114
4.4.2 จังหวัดตรัง.....	116
4.4.3 จังหวัดนราธิวาส.....	117
4.4.4 จังหวัดชุมพร.....	118
4.5 การส่งออกผักผลไม้จากภาคใต้.....	120
4.6 ช่วงระยะเวลาเข้าสู่ตลาดของผักผลไม้ในภาคใต้.....	123
4.7 การกระจายของแหล่งรวบรวมและกระจายผลผลิต.....	127
4.7.1 อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร.....	128
4.7.2 อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	128
4.7.3 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.....	129
4.7.4 อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส.....	130
4.7.5 อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	131
4.7.6 อำเภอเมือง จังหวัดตรัง.....	131
4.7.7 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา.....	132
4.8 องค์ประกอบของโครงข่ายการตลาดผักและผลไม้ของภาคใต้.....	132
4.8.1 แหล่งผลิตและปริมาณการผลิต.....	132

6.1.2	การจัดตั้งตลาดชั่วคราวในพื้นที่ปลูกตามช่วงการเก็บเกี่ยวผลผลิต.....	161
6.1.3	การพัฒนาเส้นทางการคมนาคมในพื้นที่ที่เป็นแหล่งเพาะปลูก หนาแน่น.....	162
6.1.3.1	โครงข่ายระหว่างภาค.....	162
6.1.3.2	โครงข่ายภายในภาค.....	162
6.2	ข้อเสนอแนะ.....	162
6.2.1	การส่งเสริมพื้นที่ผลิตที่มีศักยภาพเพื่อให้มีการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า และผลิตเพื่อการส่งออก.....	162
6.2.1.1	ปรับปรุงดิน.....	162
6.2.1.3	จัดหาแหล่งน้ำให้เพียงพอในแหล่งผลิตหนาแน่น.....	162
6.2.2	การส่งเสริมอุตสาหกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร.....	163
6.2.3	การส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร.....	163
	รายการอ้างอิง.....	165
	ภาคผนวก.....	169
ภาคผนวก ก	ตัวอย่างแบบสอบถาม.....	170
ภาคผนวก ข	ผลจากแบบสอบถามเกษตรกรผู้ปลูกผักและผลไม้เชิงการค้า.....	172
ภาคผนวก ค	หลักเกณฑ์ในการให้คะแนนข้อมูลในแบบสอบถาม กขช 2 ค.....	192
ภาคผนวก ง	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดของภาคใต้.....	193
ภาคผนวก จ	ภาพประกอบ.....	208
ภาคผนวก ฉ	ระเบียบกรมการค้าภายในว่าด้วยการส่งเสริมการจัดตั้งตลาดกลาง สินค้าเกษตร พ.ศ. 2541.....	213
ภาคผนวก ช	ข้อมูลการขนส่งสินค้าเข้า-ออกระหว่างอำเภอขนาดใหญ่กับพื้นที่ต่างๆ ปี พ.ศ. 2539 และ ปี พ.ศ. 2542.....	221
	ประวัติผู้เขียน.....	250

ตารางที่ 3.1	แสดงอุณหภูมิเฉลี่ยรายจังหวัดในภาคใต้ปีพ.ศ. 2538 – 2542.....	37
ตารางที่ 3.2	แสดงสัดส่วนเนื้อที่ป่าไม้ของภาคใต้ปีพ.ศ. 2541 เป็นรายจังหวัด.....	38
ตารางที่ 3.3	แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมของจังหวัดจำแนกตามสาขาการผลิตปีพ.ศ. 2539 ณ ราคาคงที่รายจังหวัดของภาคใต้.....	45
ตารางที่ 3.4	แสดงสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมรายจังหวัดในภาคใต้ปีพ.ศ. 2539.....	46
ตารางที่ 3.5	แสดงจำนวนประชากร การกระจายและความหนาแน่นของภาคใต้ปี พ.ศ. 2542...53	
ตารางที่ 3.6	แสดงเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรและจำนวนผู้ถือครองตามการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการเปลี่ยนแปลงช่วงปีพ.ศ. 2536 – 2541.....	61
ตารางที่ 3.7	แสดงข้อมูลสรุปกลุ่มกิจกรรมของเกษตรกรภาคใต้ปีพ.ศ. 2540.....	62
ตารางที่ 3.8	แสดงปริมาณน้ำฝนรายปีของบางจังหวัดในภาคใต้ปี พ.ศ. 2538-2542.....	63
ตารางที่ 3.9	แสดงการจัดหาน้ำเพื่อการเพาะปลูก.....	64
ตารางที่ 3.10	แสดงเนื้อที่ชลประทานที่สร้างเสร็จแล้วถึงสิ้นปีเป็นรายภาคปี พ.ศ. 2541.....	66
ตารางที่ 3.11	แสดงเนื้อที่ชลประทานที่สร้างเสร็จแล้วถึงสิ้นปีเป็นรายจังหวัดในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2541.....	66
ตารางที่ 3.12	แสดงเนื้อที่เพาะปลูกที่ใส่ปุ๋ยและปริมาณปุ๋ยเคมีที่ใช้และการเปลี่ยนแปลง ช่วงปี พ.ศ. 2536 – 2541.....	67
ตารางที่ 3.13	แสดงการให้ยาปราบศัตรูพืชของเกษตรกร.....	68
ตารางที่ 3.14	แสดงอุปกรณ์การขนส่งเพื่อการเกษตรและการเปลี่ยนแปลงช่วงปี พ.ศ. 2536 – 2541.....	68
ตารางที่ 3.15	แสดงจำนวนผู้ถือครองทำการเกษตรที่มีหนี้สินเพื่อการเกษตรและจำนวนเงิน ที่เป็นหนี้ตามแหล่งเงินกู้และการเปลี่ยนแปลงช่วงปี พ.ศ. 2536 – 2541.....	70
ตารางที่ 3.16	แสดงเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรรายจังหวัดในภาคใต้ปี พ.ศ. 2536.....	72
ตารางที่ 3.17	แสดงเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรรายจังหวัดในภาคใต้ปี พ.ศ. 2541.....	73
ตารางที่ 3.18	แสดงการกระจายตัวของพื้นที่ปลูกพืชผักและไม้ดอกไม้ประดับและพื้นที่ปลูก พืชยืนต้นตามรายจังหวัดปี พ.ศ. 2536 และ ปีพ.ศ. 2541.....	74
ตารางที่ 3.19	แสดงสัดส่วนของพื้นที่ปลูกพืชผักและไม้ดอกไม้ประดับกับพื้นที่ปลูกพืชยืนต้น รายจังหวัดของภาคใต้ ปี พ.ศ. 2536.....	81

ตารางที่ 3.20 แสดงสัดส่วนของพื้นที่ปลูกพืชผักและไม้ดอกไม้ประดับกับพื้นที่ปลูกพืชยืนต้น รายจังหวัดของภาคใต้ ปี พ.ศ. 2541.....	82
ตารางที่ 3.21 แสดงการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเพื่อปลูกพืชผักและไม้ดอกไม้ประดับและ พืชยืนต้นเปรียบเทียบปี พ.ศ. 2536 และปี พ.ศ. 2541 รายจังหวัดตามเขตเกษตร เศรษฐกิจ.....	84
ตารางที่ 3.22 แสดงสัดส่วนปริมาณผลผลิตพืชผักที่สำคัญเชิงเศรษฐกิจรวม 4 ชนิดพร้อม พื้นที่ผลิตรวมรายจังหวัดปีเพาะปลูก 2541/4286.....	86
ตารางที่ 3.23 แสดงสัดส่วนปริมาณผลผลิตผลไม้ที่สำคัญเชิงเศรษฐกิจรวม 4 ชนิดพร้อม พื้นที่ผลิตรวมรายจังหวัดปีเพาะปลูก 2541/42.....	93
ตารางที่ 4.1 แสดงรายได้เงินสดทางการเกษตรจากผลผลิตที่สำคัญทางเศรษฐกิจของภาค เฉลี่ยต่อครัวเรือนเกษตรทั้งหมดปีเพาะปลูก 2541/42.....	102
ตารางที่ 4.2 แสดงสัดส่วนการไหลเวียนของสินค้าประเภทผักผลไม้ที่เข้า-ออกระหว่างจังหวัด เศรษฐกิจ(อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา) กับกรุงเทพมหานครและภูมิภาคอื่นๆ ทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2542.....	104
ตารางที่ 4.3 แสดงสัดส่วนการไหลเวียนของสินค้าประเภทผักผลไม้ที่เข้า-ออกระหว่างจังหวัด เศรษฐกิจ(อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา) กับจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2539.....	106
ตารางที่ 4.4 แสดงสัดส่วนการไหลเวียนของสินค้าประเภทผักผลไม้ที่เข้า-ออกระหว่างจังหวัด เศรษฐกิจ(อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา) กับจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้ ปีพ.ศ. 2542.....	109
ตารางที่ 4.5 แสดงอัตราการขยายตัวของ การส่งออกผักสดแช่เย็นในตลาด 10 ประเทศแรกของ ไทยปี พ.ศ. 2539-2542.....	121
ตารางที่ 4.6 แสดงอัตราการขยายตัวของ การส่งออกผลไม้สดแช่เย็นในตลาด 10 ประเทศแรกของ ไทยปี พ.ศ. 2539-2542.....	121
ตารางที่ 4.7 แสดงช่วงเวลาที่สินค้าเกษตรเข้าสู่ตลาดกลางผักและผลไม้ จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	125
ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนโรงงานแปรรูปผักผลไม้รายจังหวัดในภาคใต้.....	136
ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบระดับการพัฒนาของการคมนาคมของหมู่บ้านในอำเภอที่ เป็นแหล่งพืชผักและผลไม้ที่สำคัญทางเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2542.....	141

สารบัญแนพื้นที่

จผ

หน้า

แผนที่ 3.1 แสดงที่ตั้งจังหวัดในภาคใต้.....	50
แผนที่ 3.2 แสดงที่ตั้งอำเภอในภาคใต้.....	51
แผนที่ 3.3 แสดงการกระจายของประชากรรายอำเภอในปี พ.ศ. 2542.....	52
แผนที่ 3.4 แสดงความหนาแน่นของประชากรรายอำเภอปี พ.ศ. 2542.....	54
แผนที่ 3.5 แสดงโครงข่ายการคมนาคมของภาคใต้.....	57
แผนที่ 3.6 แสดงการกระจายตัวของพื้นที่เพาะปลูกพืชผักและไม้ดอกไม้ประดับปี พ.ศ. 2536...75	75
แผนที่ 3.7 แสดงการกระจายตัวของพื้นที่เพาะปลูกพืชผักและไม้ดอกไม้ประดับปี พ.ศ. 2541...76	76
แผนที่ 3.8 แสดงการกระจายตัวของพื้นที่เพาะปลูกพืชยืนต้นปี พ.ศ. 2536.....	79
แผนที่ 3.9 แสดงการกระจายตัวของพื้นที่เพาะปลูกพืชยืนต้นปี พ.ศ. 2541.....	80
แผนที่ 3.10 แสดงผลผลิตพริกชี้หนู แดงกว่า แดงร้าน และถั่วฝักยาวรวมกันรายอำเภอใน ปีการเพาะปลูก 2541/42.....	89
แผนที่ 3.11 แสดงพื้นที่ปลูกพริกชี้หนู แดงกว่า แดงร้าน และถั่วฝักยาวรวมกันรายอำเภอใน ปีการเพาะปลูก 2541/42.....	92
แผนที่ 3.12 แสดงผลผลิตปลูกเงาะ ทุเรียน มังคุด และลองกองรวมกันรายอำเภอใน ปีการเพาะปลูก 2541/42.....	96
แผนที่ 3.13 แสดงพื้นที่ปลูกเงาะ ทุเรียน มังคุด และลองกองรวมกันรายอำเภอใน ปีการเพาะปลูก 2541/42.....	99
แผนที่ 4.1 แสดงการไหลเวียนของสินค้าผักผลไม้ระหว่างอำเภอขนาดใหญ่กับจังหวัดอื่นๆ ภาย ในภูมิภาค ปี พ.ศ. 2539.....	107
แผนที่ 4.2 แสดงการไหลเวียนของสินค้าผักผลไม้ระหว่างอำเภอขนาดใหญ่กับจังหวัดอื่นๆ ภาย ในภูมิภาค ปี พ.ศ.	110
แผนที่ 4.3 แสดงการไหลเวียนของสินค้าผักผลไม้ระหว่างอำเภอขนาดใหญ่กับจังหวัดอื่นๆ ภาย ในภูมิภาค ปี พ.ศ. 2542.....	111
แผนที่ 4.4 แสดงการไหลเวียนของสินค้าผักผลไม้ระหว่างอำเภอขนาดใหญ่กับจังหวัดอื่นๆ ภาย ในภูมิภาค ปี พ.ศ. 2542.....	112
แผนที่ 4.5 แสดงการกระจายของตลาดผักและผลไม้ในภาคใต้.....	133
แผนที่ 4.6 แสดงพื้นที่รายอำเภอที่มีปัญหาการพัฒนาการคมนาคมในระดับปานกลางถึงมาก....	140
แผนที่ 5.1 แสดงรัศมีการให้บริการของตลาดผักและผลไม้ระดับภูมิภาค.....	146
แผนที่ 5.2 แสดงการกระจายของตลาดผักและผลไม้ระดับภูมิภาค.....	148

แผนที่ 5.3 แสดงที่ตั้งตลาดผลไม้ในอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร.....	149
แผนที่ 5.4 แสดงที่ตั้งตลาดผักและผลไม้ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	150
แผนที่ 5.5 แสดงที่ตั้งตลาดผักและผลไม้ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.....	151
แผนที่ 5.6 แสดงที่ตั้งตลาดผักและผลไม้ในอำเภอสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย.....	152
แผนที่ 5.7 แสดงการกระจายของตลาดผักและผลไม้ระดับท้องถิ่น.....	154
แผนที่ 5.8 แสดงที่ตั้งตลาดผักและผลไม้ในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	155
แผนที่ 5.9 แสดงที่ตั้งตลาดผักและผลไม้ในอำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง.....	156
แผนที่ 5.10 แสดงที่ตั้งตลาดผักและผลไม้ในอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา.....	157

สารบัญแนภูมิ

ด

หน้า

แผนภูมิที่ 3.1 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมจังหวัดปี พ.ศ. 2539 ณ ราคาคงที่รายจังหวัดในภาคใต้.....	47
แผนภูมิที่ 3.2 แสดงสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมจังหวัดปีพ.ศ. 2539 ของจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้.....	47
แผนภูมิที่ 3.3 แสดงการกระจายตัวของพื้นที่ปลูกพืชผักและไม้ดอกไม้ประดับปี พ.ศ. 2536 และปีพ.ศ. 2541.....	77
แผนภูมิที่ 3.4 แสดงการกระจายตัวของพื้นที่ปลูกพืชยืนต้นรายจังหวัดปี พ.ศ. 2536 และปี พ.ศ. 2541.....	77
แผนภูมิที่ 3.5 แสดงสัดส่วนปริมาณผลผลิตพืชผักที่สำคัญเชิงเศรษฐกิจรวม 4 ชนิดรายจังหวัดปีเพาะปลูก 2541/42.....	87
แผนภูมิที่ 3.6 แสดงสัดส่วนพื้นที่ผลิตพืชผักที่สำคัญเชิงเศรษฐกิจรวม 4 ชนิดรายจังหวัดปีเพาะปลูก 2541/42.....	87
แผนภูมิที่ 3.7 แสดงสัดส่วนปริมาณผลผลิตผลไม้ที่สำคัญเชิงเศรษฐกิจรวม 4 ชนิดรายจังหวัดปีเพาะปลูก 2541/42.....	94
แผนภูมิที่ 3.8 แสดงสัดส่วนพื้นที่ผลิตผลไม้ที่สำคัญเชิงเศรษฐกิจรวม 4 ชนิดรายจังหวัดปีเพาะปลูก 2541/42.....	94
แผนภูมิที่ 4.1 แสดงการจัดกลุ่มจังหวัดตามการกระจายของพื้นที่ปลูกพืชผักและไม้ดอกไม้ประดับและพืชยืนต้นปี พ.ศ. 2541.....	115
แผนภูมิที่ 4.2 แสดงสัดส่วนการส่งออกผลไม้สดแช่เย็นปี พ.ศ. 2542.....	122
แผนภูมิที่ 4.3 แสดงสัดส่วนการส่งออกผักสดแช่เย็นปีพ.ศ. 2542.....	122

สารบัญแผนภาพ

๓

หน้า

แผนภาพที่ 1.1 แสดงขั้นตอนการศึกษา.....	6
แผนภาพที่ 2.1 แสดงโครงข่ายตลาด.....	34